

«Miquel Desclot i la poesia per a infants» de Jaume Aulet

Article guanyador del IV Premi Aurora Díaz-Plaja, que atorga l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), publicat l'any 2004.

«Ja seria tot un èxit si els nostres il·lustres bards
es decidissin de tant en tant a baixar de la figuera on
tothora afinen l'arpa, carregats amb un senzill plec
de versos per a infants sota el braç»
M. DESCLOT (1)

El panorama actual i la tradició immediata

Si donem un cop d'ull al panorama de la literatura infantil ens adonarem de seguida que la poesia no és precisament el gènere que en surt més ben parat. Podem trobar, això sí, diverses declaracions sobre la importància que caldria donar a la poesia per a infants si volem aspirar a una literatura mínimament normalitzada. Miquel Desclot -que és de les persones que més s'han ocupat del tema- afirma que la literatura infantil hauria de ser l'autèntic substitut d'una tradició oral que la societat moderna ha tendit a fer desaparèixer(2). I no hi ha dubte que aquesta tradició oral sempre ha estat connectada molt directament amb la poesia (cançons, romanços, endevinalles, etc.), especialment en el cas dels infants(3). «Fins fa un parell o tres de generacions», diu Desclot, «la gent [...] estava en contacte amb la poesia constantment des del bressol [...] fins a l'hora de la mort, [...] Ara que s'ha trencat aquest lligam amb la poesia de transmissió oral, l'única solució és que recuperem el contacte amb la llenguatge poètic a través de la tradició escrita.»(4) I no es tracta només de potenciar una hipotètica tradició escrita ja existent -que en el cas de la poesia per a infants, i en català, és mínima- sinó que cal fer un esforç per a gestar-la.

Tot i que el panorama no sigui gaire afalagador, hem de reconèixer que en els darrers temps s'ha avançat considerablement en aquest esforç de gestació. Només deu anys enrere la situació de la poesia per a infants era francament desoladora. Tant el catàleg de llibres publicats com l'anàlisi d'alguns especialistes ho posaven clarament de manifest. També va ser Miquel Desclot qui, en aquell moment, llançà el crit d'alerta. Ho féu en un article de 1993 a la revista *Faristol* en el qual afirmava, amb contundència, que «els nostres poetes no han sentit mai la necessitat d'adreçar-se a les criatures» o que la poesia per a infants «no ha passat mai entre nosaltres de l'estadi prehistòric del balbuceig». I, després d'un breu repàs històric, acabava de manera ben poc falaguera: «Em temo, doncs, que encara falta molt perquè la nostra poesia per a infants atenyi cap forma de normalitat.»(5) De ben segur, que a hores d'ara, deu anys llargs després d'aquesta declaració, som encara ben lluny de la normalitat però, si més no, el camí recorregut és prou meritori. Ja ho advertia el 1999 -a meitat de trajecte- Oriol Izquierdo, també des de les pàgines de *Faristol*. En el seu article fa un esforç lloable de caracterització del gènere i deixa ben clar que els paràmetres d'exigència de la poesia per a infants són exactament els mateixos de qualsevol altra forma d'expressió literària. Així mateix, s'hi inclou un catàleg actualitzat de llibres publicats, cosa que permet posar en evidència un notable progrés durant la dècada dels noranta.(6)

Més recentment, les noves aproximacions al tema confirmen la progressió existent, cosa que queda molt ben exemplificada en el nou catàleg publicat al gener del 2004 per Josep Maria Aloy a les pàgines de la revista *Escola Catalana*, en el marc d'un extens dossier monogràfic dedicat precisament a «La poesia a l'escola»,⁽⁷⁾ Per entendre aquest canvi de tendència hem de tenir en compte diversos factors. El primer -i el més important-, la constància i la dedicació d'una sèrie de poetes entres els quals sobresurten els noms de Josep M. Sala-Valldaura, Joana Raspall, Marc Granell, Maria Dolors Pellicer, Núria Albó, Josep Ballester, Ponç Pons i, òbviament, Miquel Desclot. Aquesta proliferació de noms no hauria estat possible sense una mínima política editorial. El mateix Desclot afirma en una entrevista recent que si la situació ha començat a variar és perquè «ha millorat la receptivitat dels editors. [...] Ara són més receptius i per tant hi ha més autors que s'han animat».⁽⁸⁾ Potser sí que els editors de literatura infantil i juvenil han facilitat l'accés a la poesia en les seves col·leccions (Barcanova, Bromera, Baula, la Galera, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, etc.), però també és veritat que no comptem encara amb una col·lecció especialitzada. «La Poma Verda » d'Empúries, que va publicar només quatre volums durant la segona meitat dels anys vuitanta, no és més que un precedent il·lustre, però llunyà. El fet que hagi augmentat el nombre d'estudis dedicats a la poesia per a infants (o de referències de premsa) és també un símptoma de l'augment de l'interès pel tema. Bona part d'aquests treballs, a més, constaten amb un cert optimisme el canvi de tendència.⁽⁹⁾ I tampoc no deu ser casualitat que, precisament durant aquest darrer curs, la Universitat de Barcelona hagi organitzat unes jornades europees sobre «Poesia i educació», amb participació de nombrosos especialistes.⁽¹⁰⁾

Miquel Desclot i la caracterització del gènere. Un referent

Enmig de tot aquest procés d'evolució, Miquel Desclot ha acabat convertint-se en un autèntic punt de referència pel que fa a la poesia per a infants. I no només per la qualitat de la proposta creativa, sinó també per la seva reflexió sobre el gènere i la tasca de difusió en àmbits diversos. Per a Pep Molist, ell «és qui ha fet més per intentar definir-ne el sentit, per fer de pont entre tradició i actualitat i per establir uns models a seguir».⁽¹¹⁾ De fet, el seu *Bestiari de la Clara* es publica justament el 1992 i d'algun manera podem considerar-lo com a punt d'arrencada de tot el procés.⁽¹²⁾

Per entendre la posició teòrica de Miquel Desclot davant de la poesia per a infants hem de tenir presents una sèrie d'aspectes, els quals, de fet, enllacen amb tota una concepció tant de la poesia en particular com, en general, de la literatura. Un d'ells és la valoració que es fa de les formes tradicionals del cançoner infantil (l'endevinalla, el rodolí, el joc de paraules, l'embarbussament, la cançó eliminativa, etc.). «És molt lògic», diu Desclot, «que la poesia per a infants es fonamenti en allò que més agrada als petits, és a dir, el joc; un joc que, en aquest cas és verbal, però no essencialment diferent de tots els altres jocs.»⁽¹³⁾ Això no exclou el lirisme, però en el fons també acaba incorporant-se a aquest component lúdic. S'explica així la importància que es concedeix a la paraula: «Estar enamorat de les paraules», diu en una de les entrevistes, «és un aspecte essencial de la feina del poeta. Jo vaig començar a escriure perquè necessitava grapejar les paraules. [...] El que de debò compta a l'hora d'expressar emocions és com jo distorsiono les paraules de la comunitat i les canvio perquè passin a traduir una emoció concreta que només val per a aquell context.»⁽¹⁴⁾ Només cal, doncs, que el context sigui adequat a la capacitat de l'infant. En la nota de presentació de l'autor inclosa el 1995 en el seu llibre *Oi, Eloi?* s'especifica que «sempre s'ha sentit atret, fascinat, pel poder màgic de la paraula. Sempre ha cregut, i ara més que mai, que una paraula val més que mil imatges. Amb els anys s'ha convençut que és sobretot per la força de les paraules que naixem i creixem com a persones».⁽¹⁵⁾ La frase és un bon exemple de l'adequació de l'estètica a les necessitats del lector, però sense variar-ne els fonaments. «Personalment», afegeix en l'esmentada entrevista, «quan escric poesia per a infants m'agrada pensar-hi d'aquesta manera: que la pugui llegir un de gran i un de petit.»⁽¹⁶⁾ Les experiències i els referents han de ser uns altres, però això no comporta cap diferència des d'un punt de vista estètic. L'argument, és clar, ens du cap a un dels grans tòpics a l'ús: la poesia per a infants ha de ser, abans que res, poesia; no hi ha d'haver grans diferències entre la poesia en general i la poesia que és pensada per a infants.

Aquesta concepció pot conduir fàcilment a un dilema a l'hora de destriar els límits del gènere. En aquest sentit, les reflexions de Gemma Lluch ens posen en guàrdia. «De quina cosa parlem quan diem *poesia per a infants?*», es pregunta la comentarista. I ho exemplifica, precisament, amb l'obra de Miquel Desclot.(7) Resulta, però, que quan enumera els «nombrosos llibres de poemes per a infants» que l'autor té publicats cita només tres títols, dos dels quals són *Viatge perillós i al·lucinant a través de mil tres-cents vint-i-set dies infestats de pirates i de lladres de camí ral* (1974) i *El llevant bufa a ponent* (1992), volums que, en principi, la bibliografia a l'ús no acostuma a incloure en el catàleg de poesia per a infants. Potser sí que Gemma Lluch s'excedeix a l'hora de replantejar els límits, però no és menys cert que, si més no, deixa oberta una disjuntiva que mereix atenció i que no és fàcil d'encarar. Una cosa és la poesia pensada per a infants (i que, si és de qualitat, també ha de poder interessar a qualsevol lector) i una altra és aquella que els infants poden llegir, tot i que no necessàriament hagi d'estar pensada per a ells.(18) Un títol com el del *Viatge perillós i al·lucinant...* potser ens resulta enganyós i ens podria fer arribar a conclusions precipitades, però és ben cert que alguns poemes d'*El llevant bufa a ponent* podrien quedar inclosos en la categoria de poemes permeables a un lector infantil. Fixem-nos, si no, en l'apartat «Pur silenci de la vida», que -almenys en part- és concebut com un bestiar d'animals quotidians presentats mitjançant l'aparent simplicitat de formes mètriques típiques de la poesia oriental. Com en aquesta imatge d'una puput :

Amb bec d'agulla,
una puput em truca
a la finestra.
En jo fer per respondre-li,
fui, escarafallosa.

En aquest terreny de difícil delimitació hi ha un llibre de Desclot que Gemma Lluch no inclou a la seva llista però que podem considerar modèlic. Es tracta de *Cançons de la lluna al barret* (1978), una petita joia que, si s'haguessin de fer llistes de lectura obligatòria per a les escoles, ben segur que s'hi hauria d'incloure. La bibliografia ha relacionat més aviat el llibre -i no pas desencertadament- amb la poesia popular o amb això que la tradició ha anomenat neopopularisme, però l'assignació no exclou els vincles amb la poesia per a infants.(19) És ben clar, per exemple, en els poemes vinculats als oficis, als parents directes i als jocs infantils. Com la «Cançó d'engegar estels», en la qual descobrim el típic poema breu, amb un joc entre lèxic i eufònic ben característic dels poemes de Desclot pensats per a nens:

Estel gabriel,
ets l'ull de la terra
al cel mirofel
i espies la vida
de mel tiravel.

O la modèlica «Cançó de jugar a soldats», que incorpora entre parèntesis una concisa -però explícita- lliçó d'història contemporània:

El soldadet de plom
ha descobert el món.

L'ha vist per un forat
i es pensa que és de drap.

Com que és molt consentit
hi juga dia i nit.

El soldadet de plom
té l'ànima de plom.

És creu que l'horitzó
se'l pot ficar al sarró.

(Qui sap si es diu Benet,
Adolf, o bé Francesc.)

El soldadet de plom
un raig de sol es fon.

Com podem observar, tot el poema, però especialment la darrera estrofa, incorpora també una reflexió moral sobre la fragilitat efímera d'un objecte que, en principi, simbolitza el poder i la força de l'estament militar. D'altra banda, tècnicament aconsegueix suggerir aquesta força bruta i irracional amb un recurs ben simple: la repetició lèxica de la paraula «plom» en la ritma de la quarta estrofa. Allò que aparentment sembla una relliscada en la composició, en el fons acaba essent un recurs brillant per evidenciar el caràcter plúmbic -i apoètic- del món interior («l'ànima», segons el text) de la gent que diu que ho dona tot per la pàtria. Aquesta utilització de recursos senzills, però de gran rendiment literari, és, de fet, una de les característiques de la poesia per a infants i, més en concret, de la de Miquel Desclot.

No ens ha d'estranyar que el component moral sigui un dels trets de la poesia per a infants i també, és clar, de la de l'autor que ens ocupa. No es tracta pas d'alliçonar en el sentit estricte de la paraula, com ho faria Jaume Collell en els poemes infantils de les seves *Faules i símils* (1879), sinó de deixar implícitament evidents -valgui la paradoxa- els valors propis del món civilitzat, que no és altre que el de la paraula. Perquè la lectura és un element bàsic de la formació humana i la literatura ha de saber-ho transmetre, sobretot a aquells lectors que, precisament, estan en període de formació. En aquest sentit, és de lectura altament recomanable i edificant un text poc conegut que es titula «Leer para ser mejores », amb el qual Miquel Desclot va participar a Madrid al desembre del 2002 en una campanya institucional per al foment de la lectura.(20)

La poesia pensada per a infants i la pràctica poètica

Centrem-nos ara només en la poesia estrictament pensada per a infants. En el cas de Miquel Desclot, això es concreta fins al moment en quatre llibres de poemes (que de fet, a la pràctica, són tres) i en una sèrie de textos dispersos o complementaris. Els quatre llibres són *Música, mestre!* (1987), amb textos provinents de la cantata *Concert desconcertant*, amb partitura d'Antoni Ros Marbà; *Bestiolar de la Clara* (1992), Premi Crítica «Serra d'Or»; *Oi, Eloi?* (1995), que inclou poemes de la cantata *El Violet de Gràcia*, amb partitura de Josep Vila; i *Més música, mestre!* (2001), Premi Nacional de Literatura Infantil del Ministeri d'Educació, que inclou i amplia el volum de 1987. El material dispers o complementari -no gens menyspreable- el constitueixen bàsicament els poemes de creació pròpia incorporats a l'antologia *La casa de les mones* (1971) i la lletra d'altres cantates escrites per encàrrec.(21)

A partir d'una lectura de *Bestiolar de Clara* podem fer-nos una bona idea de per on van els trets. Tenim d'entrada la utilització d'un tema de tradició, com és el del bestiar, però reconduït cap a un espai de quotidianitat diguem-ne familiar: per això les bèsties passen a ser bestioles i, per tant, el bestiar esdevé un bestiolar.(22) Així hi predominen els animals domèstics (el gall, el bou, la gallina, el porc, el ruc, el gat, etc.) o, sobretot, els de mida més aviat diminuta (els cucs, les formigues, l'aranya, l'abella, el centpeus, els cargol, les erugues, etc.), tots ells propers a la perspectiva d'un infant perspicaç, observador i, a vegades, tremendament concís:

A la biga que fa tres
del sostre del dormitori
una aranya es fa el dinar
sense gaire rebombori
(«Aranya de sostre», v. 1-4)

S'hi afegeix un bon reguitzell d'ocells, que és una forma didàctica de familiaritzar el lector amb un lèxic ben viu, sonor i suggeridor (el tallarol, la mallerenga o la cuereta, entre d'altres).(23) És cert que es permet algunes llicències, però sempre reconduïdes cap a la quotidianitat. Per això la sardina és de llauna (i no es queixa pas perquè pitjor ho tenen el bacallà salat o el llenguado congelat), el lleopard passa pel sedàs de la modista i queda reconvertit en abric, el llop està directament extret d'una rondalla o la mona del circ. Fins i tot pot fer acte de presència un cocodril del Nil, però és perquè s'entén amb el mussol del Pol (un joc eufònic amable a través del qual no hi ha cap fera que es resisteixi i per això acaba comportant-se com un senzill animaló):

El cocodril
del Nil
crida al mussol
del Pol
-Ai el queixal,
quin mal!
I fa el mussol
del Pol
al cocodril
del Nil:
Posa-t'hi gel
amb mel.
(«El cocodril del Nil i el mussol del Pol»)

Altres vegades, la reconducció del tema per situar-lo en un àmbit proper al del lector per la connexió de la rondallística o el cançoner amb els costums de la quotidianitat moderna: com la rateta que embrutava l'escaleta («Rata d'escala») o aquell gat amb botes que, gràcies al calçat, acaba signant un bon contacte com a futbolista («Gat amb botes»). O bé aquell poll i aquella puça que no es volen casar, però que no renuncien a ser parella de fet i fins i tot «se'n van a París / a fer-hi turisme / i a veure estriptís» («El poll de cap i la puça de gossa»).

Aquesta òptica de familiaritat que converteix les bèsties en bestioles funciona perquè al darrere hi ha un important treball de llenguatge i de tècnica poètica. Aquest és de fet, el gran mèrit de l'aportació poètica del llibre.(24) En aquest sentit és de destacar el joc eufònic de la sonoritat d'algunes rimes, com a «El pardal, el poeta i el duc», que compta a més amb l'aparició estel·lar de l'autor, que dialoga amb l'ocell, tal com es propi de la tradició medieval. Sovint el joc de rimes es combina també amb l'efecte onomatopèic, com a «Gripau, guineu, perdiu i bou a l'hospital»:

El gripau té mal al trau;
tot el dia està crau-crau.

La guineu té mal al peu;
tot el dia està nyeu-nyeu.

La perdiu té mal al piu;
tot el dia està xiu-xiu.

El bou té mal a la nou;
tot el dia està cou-cou.

D'altra banda, la possible monotonia de la unitat temàtica es compensa amb una enorme diversitat mètrica, tant en l'extensió del vers (del monosíl·lab de «Cuc» fins a l'exercici de cultisme lèxic en la combinació de decasíl·labs i octosíl·labs a «Colom de plaça») com en el tipus d'estrofes (de l'epigrama al poema èpic, passant pel cal·ligrama). També aquí, és clar, la grandiloqüència de l'epopeia èpica queda convertida en l'aventura casolana d'un parell de formigues lectores de Verdaguer que volen descobrir l'Atlàntida, però no passen de la bassa que tenen a prop del niu («Formiga negra i formiga roja»).(25) En un estudi més aprofundit es podria comparar també si hi ha diferències de rendiment rítmic entre els versos heptasíl·labs i els octosíl·labs. Desclot opta preferentment per l'octosíl·lab, tot i que almenys la tradició popular es decanta generalment pel ritme accentual de l'heptasíl·lab. No sembla pas que el resultat es resentí de l'opció escollida.(26)

Més música, mestre! també és un llibre de temàtica monogràfica, aquest cop a partir dels instruments de l'orquestra. Potser la restricció no dóna tant de joc (no en va el bestiari compta amb una llarguíssima tradició a l'hora de pouar pretextos i recursos). A més s'hi afegeix el condicionant del poema en primera persona: sempre és l'instrument el que pren la paraula i es presenta al lector. Tot i aquestes limitacions autoimposades, el llibre (tant pel que fa als poemes que vénen de l'edició del 1987 com als que s'hi afegeixen el 2001) torna a il·lustrar els components que han servit abans per exemplificar el domini tècnic. I és que són uns trets que, precisament, estan directament emparentats amb la temàtica musical que glossen: el joc de llenguatge, la sonoritat, l'onomatopeia, la diversitat mètrica i rítmica, etc. En aquest sentit, val la pena mencionar el rendiment que s'extreu dels pretextos sonors: el so greu de la tuba i la recurrència dels monosíl·labs amb «u»; l'exercici a partir del registre lingüístic del llenguatge juvenil en un instrument com el sintetitzador (paradigma d'una modernitat tant desnaturalitzada com el mateix llenguatge emprat per presentar-lo); o el benefici eufònic que per força s'ha de poder extreure d'un instrument com el tam-tam (amb l'afegit d'un component exòtic que prové d'un senzill joc de manipulació lèxica que sembla un homenatge al Massagran de Josep M. Folch i Torres):

Jo tinc un nyu
que menja pa,
sama landú
sama nibà!

Un dia algú
me'l vol comprar,
sama landú
sama nibà!

Serà tan dur
de suportar!
Se me l'endú!
Se me n'hi va.

No hem de prescindir tampoc, és clar, del component didàctic. Un dels objectius del llibre és donar a conèixer al lector els instruments de l'orquestra (a més dels de la cobla), no només els habituals i característics sinó també aquells altres més desconeguts: el corn anglès, l'arpa celta, la guimbarda o el «corno di bassetto». Una bona lliçó (i no només per als nens, confessem-ho!). Potser sí que al darrere de la proposta hem de buscar relació amb el Benjamin Britten de *The Young Person's Guide tot the Orchestra* (1945).(27) El que sembla evident és que rastrejant en la poesia anglesa descobrirem moltes afinitats poètiques amb Miquel Desclot, un autor que, no ho oblidéssim pas, és també un dels millors traductors de poesia amb que compta actualment la literatura catalana.

A *Oi, Eloi?* desapareix, aparentment, el restrenyiment temàtic. Ara ja no hi ha una afinitat tan definida entre els textos. L'autor, però, treballa amb unes altres recurrències, les quals, en el fons, són una manera de captar l'atenció de l'infant, que, entremig d'una dispersió excessiva, podria acabar perdent-se. Així, tot el llibre està format per conjunts de set poemes, amb una certa unitat per a cada un d'ells, tant pel que fa als temes (els mitjans de transport, presentacions de «gent poca-solta», endevinalles, cançons, els savis de diverses poblacions, els diferents follets de la ciutat, etc.)(28) com a l'estructura formal (el tipus d'estrofa, les repeticions en la manera de presentar el tema en cada poema, etc.). Un d'aquests apartats està dedicat a adaptacions de poemes forans. Són homenatges, en la línia dels que ja hem vist en el *Bestiolar*, ara adreçats a Walter de la Mare, Gianni Rodari, Alan Alexander Milne, Jacques Prévert, Robert Louis Stevenson, Roberto Piumini i Ted Hughes. La tria d'autors és significativa, especialment pel que fa als d'origen anglès, però també és cert que els poemes de la secció s'allunyen força del to artificios i al mateix temps aparentment senzill que caracteritza la poesia per a infants de l'autor a la resta de poemes del llibre.

En el volum es poden il·lustrar, novament, alguns dels elements més típics de la poètica per a infants de Miquel Desclot. En aquest sentit, el llibre no aporta grans novetats. Val la pena destacar-ne, això sí, un parell de coses. La primera, l'adaptació a la poesia dels esquemes de la dansa popular, concretament del ball rodó, en una mena d'exercici gairebé experimental, però que funciona molt bé de cara a un lector infantil. És el «Ball rodó de la bicicleta», inclòs en l'apartat titulat «Vinga, anem-hi tots dos, i no massa de pressa», que sembla pensat per a nens més petits:

Bici roda
roda bici,
a la moda
d'en Maurici;
cleta roda
roda cleta,
a la moda
de la Teta;
bici roda
roda cleta,
roda roda
bicicleta.

La segona remarca queda il·lustrada en la secció «Gent poca-solta», en la qual, per primera vegada -almenys de manera tan sistemàtica- l'autor recorre a l'escatologia, el mal gust i el límit d'allò que hom considera políticament incorrecte. És clar que ho fa amb una destresa admirable, seguint en el fons una tradició popular i, aquest cop, de la mà del poeta anglès Edward Lear, el qual, d'alguna manera, li ofereix una bona coartada. Fixem-nos, si no, en aquest pobre home que, avorrit de la vida, mor mentre espera un infart.

Vet aquí un homenic de Montagut
que hauria preferit no haver nascut.
Es va asseure dalt del terrat
i es va morir esperant l'infart,
el dolgut homenic de Montagut.

En definitiva -i ja com a conclusió-, podem afirmar que la trajectòria de Miquel Desclot il·lustra molt bé el procés d'evolució de la poesia per a infants en els darrers anys i que l'autor ha passat a ser, sens dubte, un referent a tenir en compte. El panorama ha millorat substancialment, però de feina per fer en queda molta. Tal com afirma Josep M. Sala-Valldaura a propòsit del tema, «com més caps, més barrets», però també, paradoxalment, «com més barrets, més ombres».(29)

NOTES

- (1) Miquel DESCLOT, «Poeta per a infants? Una experiència personal», *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, núm. 10 (octubre 1996), p. 89-94. La citació és a la p. 92.
- (2) Miquel DESCLOT, entrevista no signada inclosa a «Informe. Premios nacionales», *Cuadernos de Literatura Infantil y Juvenil*, núm. 159 (abril 2003), pp. 13-14
- (3) «El ritmo, la cadencia, la melodía forman parte del mundo infantil por lo que la poesía, tanto si es rimada o de verso libre, queda muy próxima a él», afirma M. Eulàlia VENTALLÓ, «Poesías para niños con mucho ritmo», *La Vanguardia. Culturas*, núm. 83 (21-I-2004), p. 12.
- (4) Laia MARTÍN, «El plaer d'escoltar, la joia de dir. Entrevista al poeta Miquel Desclot», *Escola Catalana*, núm. 406 (gener 2004), p. 33-40. La citació esmentada és a les pp. 34-35.
- (5) Miquel Desclot, «La poesia per a infants a Catalunya», *Faristol*, núm. 15 (març 1993), pp. 31-34. Les dues primeres citacions són de la p. 31 i la tercera de la 34. L'article és complementa amb una «Bibliografia de llibres de poesia infantil i juvenil» a cura d'Anna Gasol (pp. 35-36), en la qual es posa de manifest la precarietat existent. Fins al punt que el catàleg es tanca amb una «Nota» prou significativa: «Tan minoritària és la poesia a casa nostra i l'aposta editorial tan temorenc que, a l'hora de plantejar un llistat de llibres mínimament acceptable, s'ha de recórrer a les poques col·leccions que presenten seleccions de poetes catalans o bé als comptats llibres escadussers que algun editor publica per treure's del damunt el rau-rau de no incloure el gènere en les seves col·leccions infantils. Llàstima!» (p. 36). Tres anys més tard, Miquel Desclot encara té la percepció que la cosa no ha millorat pas gaire (DESCLOT, «Poeta per a infants...», *op. cit.* p. 91). Pel que fa al panorama històric del gènere, vegeu també Margarida PRATS RIPOLL, «La poesia per a infants: un gènere entre el folklore i l'obra d'autor», dins Teresa COLOMER (ed.), *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis*, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona / Institut de Ciències de l'Educació, 2002, pp. 47-56, i Margarida PRATS RIPOLL, «Un paisatge de veus i de silencis. Algunes característiques de la història dels llibres de poesia per a infants», *Escola Catalana*, núm. 406 (gener 2004), pp. 23-25.
- (6) Oriol IZQUIERDO, «Versos menuts. L'obra dels poetes d'ara per als infants d'ara», *Faristol*, núm. 35 (novembre 1999), pp. 4-7.
- (7) Josep Maria ALOY, «Poesia per a gent jove», *Escola Catalana*, núm. 406 (gener 2004), pp. 8-10.
- (8) Entrevista inclosa a Pep MOLIST, «Versos de la primera edat», *Quadern El País*, núm. 1037 (18-IX-2003), p. 2.
- (9) En aquest sentit, vegeu especialment Pep MOLIST, «Versos de la primera edat», *Quadern El País*, núm. 1037 (18-IX-2003), pp. 1-2; Carme ALCOVERRO, «Bons temps per a la lírica?», *Escola Catalana*, núm. 406 (gener 2004), p. 6-7; i Josep Antoni FLUIXÀ, «Més poesia, mestre!», *Caràcters*, núm. 25 (octubre 2003), p. 38.
- (10) Les jornades es van fer els dies 3 i 4 de juny del 2004 i l'organització anava a càrrec del grup de recerca PIEBA (Poesia i Educació a Barcelona, Avui), vinculat a la Facultat de Formació del Professorat de la Universitat de Barcelona. El panorama es podria completar amb alguna referència a la poesia escrita per a infants, però aquest és un tema diferent, que obriria tot un altre flanc. Sobre aquest aspecte, vegeu, per exemple, Pere MARTÍ BERTRAN, «Poesia per a infants i joves: els premis literaris», *Escola Catalana*, núm. 406 (gener 2004), pp. 26-27.
- (11) MOLIST, *op. cit.*, p. 1. Altres autors també coincideixen a assenyalar Desclot com a referent. Sala-Valldaura, per exemple, el qualifica explícitament de «model» (vegeu l'entrevista inclosa a MOLIST, *op. cit.*, p. 2).
- (12) Per a Oriol Izquierdo «la represa de la poesia catalana per a infants ha estat espectacular des que el 1992 Miquel Desclot va esbatanar-ne la porta amb *Bestioles a la Clara*» (IZQUIERDO, *op. cit.*, p. 4). I Teresa Duran, amb una admiració que voreja l'excés hiperbòlic, arriba a afirmar que aquest «és, a Catalunya, el primer llibre de poesia fet expressament per a infants, i no pas fruit d'una antologia» (Teresa DURAN, «Miquel Desclot, el poeta que s'ha adreçat als nostres infants», *Faristol*, núm. 15, març 1993, pp. 37-42. La citació és a la p. 38). Els títols publicats anteriorment -entre ells algun del

(28) Són nou seccions de set poemes que sumen un total de 63 poemes, exactament el mateix nombre de textos inclosos en el *Bestiolarí*, no fos cas que l'Eloi i la Clara (els dos fills del poeta) fossin víctimes d'algun atac de gelosia.

(29) Entrevista inclosa a MOLIST, *op. cit.*, p. 2.

Aulet, Jaume.

Revista del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, núm. 123, desembre del 2004.

Si voleu consultar aquesta publicació adreceu-vos a aelc@escriptors.cat.